



רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

21 במאי 2014

868

כ"א באייר התשע"ד

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת מסילות הברזל (מס' 8), התשע"ד-2014 686

הצעת חוק לתיקון פקודת מסילות הברזל (מס' 8), התשע"ד-2014

1. תיקון סעיף 1 בפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 1, אחרי ההגדרה "רכבת" יבוא:
- "רכבת ארצית" – רכבת הנעה על מסילת ברזל ארצית;".
2. הוספת פרק ג' אחרי סעיף 23 לפקודה יבוא:

"פרק ג' 1: אסדרה, רישוי ופיקוח לעניין מסילת ברזל ארצית

הגדרות 23א. בפרק זה –

"בעל תפקיד" – מי שמשמש בתפקיד הדרכה או בתפקיד מסילתי לפי פרק זה;

"מפעיל" – מפעיל מסילת ברזל ארצית;

"תפקיד הדרכה" – תפקיד של הכשרה, הדרכה או בחינה, המנוי בתוספת השנייה;

"תפקיד מסילתי" – תפקיד במסילת ברזל ארצית, המנוי בתוספת הראשונה.

23ב. (א) לא יפעיל אדם מסילת ברזל ארצית אלא על פי תכנית הפעלה שהגיש למנהל ולאחר שאושרה על ידו.

(ב) תכנית הפעלה תכלול, בין השאר, את העניינים שלהלן וכן עניינים נוספים שקבע השר לפי סעיף 57(א)(א):

ד ב ר י ה ס ב ר

צרכים שהתגלו לאחר חקיקת חוק לתיקון פקודת מסילות הברזל (מס' 6), התשע"א-2011 (ספר החוקים התשע"א, עמ' 1176). והפעלת מסילת הברזל המקומית לראשונה בארץ.

סעיף 2 מוצע להוסיף את פרק ג' לפקודה שיעסוק **כללי** באסדרה, רישוי ופיקוח לעניין מסילת ברזל ארצית. במסגרת פרק זה מוצע לאסדר את כשירותם של נהג רכבת ארצית, בעלי תפקיד במסילת ברזל ארצית, קרי: אתה, בקר מסילה, בקר רכבת נוסעים, מנהל מתחם ועתק (להלן – תפקיד מסילתי). לבעלי תפקידים אלה יש השפעה משמעותית על בטיחות הפעלת המסילה. כמו כן מוצע לקבוע תנאי כשירות לבעלי תפקיד הדרכה לנהג ולבעל תפקיד מסילתי כדי לשמור על מתם המקצועית של המועמדים מקבלי ההכשרה ושל מי שמכשיר אותם. גם בעניין זה, הטעם לכך הוא החשיבות שיש בשמירת בטיחות ההפעלה, ומקצועיות ההפעלה.

לסעיף 23 המוצע

הפעלת מסילת ברזל ארצית וכל מה שנע עליה, היא פעילות מורכבת הכרוכה בהכרה והבנה מעמיקות של רבדים שונים בהפעלה: תחומי הנדסה מגוונים, ניהול

כללי התפתחותו של ענף התעבורה המסילתית והרחבת פעילותו, בין השאר, באמצעות מפעילים שונים של מסילת ברזל ארצית בתחומים שונים, ההתפתחויות הטכנולוגיות בענף, המודעות המתרחבת לצרכים סביבתיים והסכמים שנכרתו עם חברת רכבת ישראל בע"מ (להלן – החברה) ועם עובדיה, כל אלה מחייבים להוסיף לרגולטור האחראי על הרכבת הארצית (להלן – המנהל) תחומי אסדרה חדשים בדין וכן להעניק סמכויות רגולטוריות ספציפיות לשר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – השר). במסגרת זאת מוצע להוסיף הוראות לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן – הפקודה). בעניינים הכרוכים בבטיחות ההפעלה של מסילת ברזל ארצית, ובכלל זה להוסיף סעיפי הסמכה לשר להתקין תקנות בעניינים אלה.

מדובר במהלך ביניים שנועד לתת מענה לסמכויות רגולציה חסרות עד להסדרה כוללת ומלאה של הענף בחקיקה ייעודית המצויה בהכנה.

לצד העניין העיקרי האמור, הצעת חוק זו כוללת תיקונים לפקודה לעניין מסילת הברזל המקומית, בשל

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 23, עמ' 485; ס"ח התשע"ג, עמ' 14.

(1) תכנית לניהול הבטיחות במסילת הברזל הארצית, ובכלל זה הטיפול באירועים חריגים ובאירועים בטיחותיים, בדיקתם והטיפול במסילה בעת התרחשותם; לעניין זה, "אירוע בטיחותי" – כהגדרתו בסעיף 46כט כפי שהוחל בסעיף 23טו;

(2) פירוט בדבר הליכי מיון וקבלה של עובדים ותכנית ההכשרה שיעברו נהגי הרכבת הארצית לפי סעיף 23 ובעלי תפקיד מסילתי לפי סעיף 23ח, לרבות סוגי בעלי תפקיד הדרכה שיעבירו את ההכשרה וניסיונם, והאמצעים שמתכנן המפעיל לצורך בקרה ואכיפה כלפי הנהגים ובעלי התפקידים כאמור;

(3) תנאי התפעול והתחזוקה של מסילת הברזל הארצית והאמצעים הנדרשים להפעלה תקינה של המסילה, ובכלל זה –

(א) צי הרכבות וכלי הרכב, היקפו, תכולתו, תחזוקתו וחיידושו;

(ב) אמצעים טכנולוגיים, לרבות אמצעים לבקרה אחר תנועת הרכבת הארצית, מערכות ניהול צי רכב בזמן אמת, ואמצעים טכנולוגיים שיאפשרו בקרה אחר העמידה בתכנית ההפעלה;

(4) סדרי ההפעלה של מסילת הברזל הארצית, ובכלל זה תנאי ההסעה של נוסעים ושל כבודתם ברכבת הארצית ותנאי ההובלה של מטענים ברכבת הארצית;

(5) התשתיות הנדרשות לשם הפעלת מסילת הברזל הארצית, ובכלל זה תחנות, מקומות לחניית הרכבת הארצית ומערך שירות לקוחות;

(6) הוראות לעניין הרמה, הטיב והאיכות של השירותים שמפעיל נדרש לתת, לרבות לעניין נגישות השירותים האמורים לאנשים עם מוגבלות;

(7) אמצעים טכנולוגיים הנדרשים לצורך העברת מידע ללקוחות המפעיל בכל הקשור לתנועת הרכבת הארצית, לרבות מערכות מידע לציבור, הפעלתם ותחזוקתם וכן אופן העברת המידע לשם קליטתו במערכות מידע ותפעול;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי תכנית ההפעלה תכלול עניינים כפי שקבע השר בנושאים המפורטים להלן, לצד עניינים נוספים שהשר יוסמך לקבוע: תכנית לניהול הבטיחות, הליכי מיון וקבלה של עובדים, תכנית להכשרת העובדים, תנאי תפעול ותחזוקה של המסילה, הסדרי הפעלת המסילה, התשתיות הנדרשות להפעלה, רמה, טיב ואיכות השירותים שמפעיל מסילת הברזל הארצית (להלן – המפעיל) נדרש

סיכונים, ממשקים טכנולוגיים ומערכתיים שונים. לשמירת הרמה המקצועית והבטיחותית של הפעלת המסילה, מוצע להתנות הפעלת מסילת ברזל ארצית בתכנית הפעלה שאושרה על ידי המנהל, יצוין כי דרישה זו מעגנת גם הסכמות בין המדינה לבין חברת רכבת ישראל בנוגע לפעילותה בהתאם לתכנית הפעלה לפי הוראות המנהל וכן נהלים שהוציא המנהל בעניין.

8) אופן העברת דיווחים למנהל לגבי פעילותו של מפעיל, בעניינים ובמועדים שנקבעו לפי פקודה זו או לפי דרישת המנהל, לרבות לעניין עמידת המפעיל בתנאי תכנית ההפעלה, וכן האמצעים הנדרשים לצורך העברת דיווחים כאמור.

23.ג. (א) לא ינהג אדם ברכבת ארצית אלא אם כן נתן לו המנהל רישיון לנהיגת רכבת ארצית לפי פרק זה, ובהתאם לתנאים ולמגבלות שנקבעו ברישיון לפי סעיף 23(ב), אלא אם כן הוא פטור מכך בהתאם להוראות סעיף קטן (ב).

23.ב. (ב) הוראות סעיף 46 יחולו לעניין רישיון לנהיגת רכבת ארצית, בשינויים המחויבים.

23.ד. (א) המנהל ייתן למבקש רישיון לנהיגת רכבת ארצית או יחדשו, אם התקיימו כל אלה:

1) המבקש המציא למנהל אישור רפואי מאת המכון הרפואי לבטיחות בדרכים במשרד הבריאות, שלפיו הוא כשיר מבחינה גופנית, בריאותית ונפשית לנהוג ברכבת ארצית; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הליכים לבדיקת כשירות כאמור;

2) המבקש עומד בתנאים שקבע השר בעניינים שלהלן, ורשאי השר לקבוע תנאים שונים לסוגים שונים של רישיונות:

(א) הכשרה, מיומנות, ידע וניסיון מקצועי הנדרשים לצורך קבלת רישיון כאמור, לרבות הכרה בהכשרה ובניסיון מחוץ לישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

נמדדת גם מבחינת הכשרה וידע אבל גם מבחינת עברו של המבקש, כמי שנדרש לקיים נורמות שבדין ולעמוד בסטנדרט נורמטיבי. לפיכך מוצע לקבוע תנאים למתן רישיון לנהיגת רכבת ארצית על ידי המנהל, לרבות תנאים לחידושו, ואלה התנאים:

1) אישור רפואי מאת המכון הרפואי לבטיחות בדרכים בדבר כשירותו לנהוג ברכבת ארצית;

2) תנאים שיקבע השר לסוגי רישיונות שונים, ובכלל זה הכשרה, מיומנות, ידע וניסיון מקצועי, העדר נסיבות שיש בהן כדי להעיד כי מתן הרישיון עלול לגרום לסכנה בטיחותית, בין השאר עקב הפרה של הוראות שחלו עליו בתקופה שבה שימש בתפקיד מסילתי או נהג מסילת ברזל ארצית ופסילה או התליה של רישיון נהיגת רכבת או רכב לפי פקודת התעבורה;

לתת, אמצעים טכנולוגיים הנדרשים לצורך העברת מידע ללקוחות המפעיל, וכן אופן העברת דיווחים למנהל.

לסעיף 23 המוצע

מוצע לקבוע איסור לנהוג ברכבת ארצית, אלא על פי רישיון נהיגה שיינתן על ידי המנהל ובכפוף לתנאים ולמגבלות שבו.

מוצע להחיל בשינויים המחויבים את סעיף 46 לפקודה, העוסק ברישיון לנהיגת רכבת מקומית, לעניין רישיון לנהיגת מסילת ברזל ארצית, כך שתוענק סמכות לשר לקבוע מקרים או נסיבות שבהם יהיה אדם פטור מחובת קבלת רישיון לנהיגת רכבת ארצית או מעמידה בתנאי מהתנאים לקבלתו וכן תנאים שבהם רשאי המנהל לתת פטור כאמור.

לסעיף 27 המוצע

קיימת חשיבות לכשירותם של נהגי רכבת ארצית לשמש נהגים בעיקר בהיבט הבטיחותי. כשירות זו

(ב) לא מתקיימות לגבי המבקש נסיבות שיש בהן כדי להעיד כי מתן הרישיון עלול לגרום לסכנה בטיחותית, ובכלל זה –

(1) הפרה של הוראות שחלו עליו בתקופה שבה שימש בתפקיד מסילתי או כנהג במסילת ברזל ארצית;

(2) פסילה או התליה של רישיון לנהיגת רכבת ארצית או מקומית, או של רישיון נהיגה לפי פקודת התעבורה;

(3) המבקש עמד בהצלחה באחד מאלה:

(א) בחינות שנערכו מטעם המנהל או מטעם המפעיל באישור המנהל ובפיקוחו; ורשאי המנהל לקבוע בחינות שונות לסוגים שונים של רישיונות, וכן לקבוע מטעם מי ייערך כל סוג בחינה;

(ב) בחינות שנערכו בחוץ לארץ אשר מתקיימים לגביהן התנאים שקבע השר לעניין זה;

(4) המבקש לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת המנהל לשמש נהג רכבת ארצית, ולא תלוי ועומד נגדו כתב אישום בשל חשד לביצוע עבירה כאמור.

(ב) הוראות סעיף 46 ככא יחולו לעניין רישיון לנהיגת רכבת ארצית, בשינויים המחויבים.

(א) המנהל רשאי לתת לבעל רישיון לנהיגת רכבת ארצית, בכתב, הוראות הדרושות לשמירת בטיחות הנהיגה, ולחייבו לקבל הדרכה כפי שיוורה, אם שוכנע כי הדבר דרוש מטעמי בטיחות.

(ב) הוראות סעיף 46 ככא יחולו לעניין סמכויות המנהל לפי סעיפים 23 ו-23, ולפי סעיפים 46 ככא ו-46 ככא כפי שהוחלו בסעיף 123(ב).

סמכויות המנהל לגבי רישיון לנהיגת רכבת ארצית

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 23 המוצע

כחלק מתחום סמכותו של המנהל כמאסדר ההפעלה המסילתית, ובכלל זה לעניין מקצועיותם של נהגי רכבת ארצית ושמירת הבטיחות, מוצע להסמיך את המנהל להורות לנהג רכבת ארצית לקבל הדרכה כפי שיוורה.

כמו כן מוצע להחיל את סעיף 46 ככא לפקודה לעניין הסמכת המנהל לאצול את סמכויותיו לפי סעיפים 23, 23 המוצעים וסעיפים 46 ככא ו-46 ככא לפקודה כפי שהוחלו בסעיף 123(ב) המוצע: סמכויות להגבלה, להתליה, לפסילה או לסירוב לחדש רישיון והסמכות למתן הוראות הדרושות לשמירה על הבטיחות.

(3) עמידה בהצלחה בבחינות מטעם המנהל או באישורו בישראל, או מחוץ לישראל לפי תנאים שקבע השר;

(4) דרישה כי המבקש לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת המנהל לשמש נהג כאמור ולא תלוי ועומד נגדו כתב אישום בשל חשד לביצוע עבירה כאמור.

מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 46 ככא לפקודה יחולו לעניין רישיון לנהיגת רכבת ארצית, כך שהמנהל יוכל לקבוע תנאים ברישיון בהתאם לרמת כשירותו של האדם ותחום פעילותו כנהג.

הוראות לעניין הגבלה, התלייה ופסילה של רישיון לנהיגת רכבת ארצית וסירוב לחדשו

123. (א) (1) נפסל אדם בידי בית משפט מלהחזיק ברישיון לנהיגת רכבת מקומית, לפי הוראות פקודת התעבורה כפי שהוחלו בסעיף 46ג, רשאי בית המשפט לפסול את אותו אדם גם מלהחזיק ברישיון לנהיגת רכבת ארצית, בתקופת תוקפה של הפסילה מהחזקה ברישיון לנהיגת הרכבת המקומית, כולה או חלקה.

(2) פסל בית המשפט אדם מלהחזיק ברישיון לנהיגת רכבת ארצית כאמור בפסקה (1), יודיע מזכיר בית המשפט לרשות הרישוי על הפסילה ואם נוסף על הפסילה הטיל בית המשפט עונש מאסר – גם על עונש המאסר שהוטל.

(3) ביטל או שינה בית המשפט את ההרשעה, הפסילה או עונש המאסר כאמור בפסקה (2), יודיע מזכיר בית המשפט לרשות הרישוי על השינוי או על הביטול.

(ב) הוראות סעיפים 46כב, 46כג, 46כד ו-46כה יחולו לעניין רישיון לנהיגת רכבת ארצית, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) בסעיף 46כב –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (3), במקום "לפי סעיף 46יט" יקראו "לפי סעיף 23ד";

(2) בפסקה (4), במקום "לפי סימן זה" יקראו "לפי פקודה זו";

(3) בפסקה (5), במקום "בסעיף 46כט" יקראו "בסעיף 46כט כפי שהוחל בסעיף 23טו";

(ב) בסעיף קטן (ו), במקום "לבעל היתר ההפעלה" ייקרא "למפעיל מסילת הברזל הארצית";

(2) בסעיף 46כג(א), אחרי "או פסילה מלהחזיק בו" יבוא "או שבית המשפט פסל אותו מלהחזיק ברישיון לנהיגת רכבת ארצית לפי סעיף 123(א)".

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 123 המוצע

כאמור שבעל רישיון נפסל מלהחזיק ברישיון, יודיע לרשות הרישוי על הפסילה ועל עונש המאסר שהוטל, אם הוטל, וזאת במטרה ליצור קוהרנטיות בשמירת הבטיחות בתנועה. כמו כן מוצע להחיל חובת מסירת הודעה כאמור אם בית המשפט ביטל או שינה את ההרשעה, הפסילה או עונש המאסר.

עוד מוצע להשלים את אסדרת הנהיגה ברכבת ארצית באמצעות החלת סעיפים 46כב, 46כג, 46כד ו-46כה לפקודה, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בסעיף

מוצע להשלים את סמכותו של בית משפט לתעבורה הדין בעבירה לפי פקודת התעבורה כפי שהוחלה לעניין רכבת מקומית, אשר פסל אדם מלהחזיק ברישיון לנהיגת רכבת מקומית, כך שתהיה בידי בית המשפט הסמכות לפסול אדם זה גם מלהחזיק ברישיון לנהיגת רכבת ארצית, אם יש בידי רישיון כאמור, כדי לשמור על קוהרנטיות בשמירת בטיחות התנועה. מוצע להשלים הוראה זו בהוראה ולפיה מזכיר בית המשפט שבו ניתנה החלטה

העברת מידע בעניין 123. (א) לשם הפעלת סמכויות המנהל לפי סעיפים 123 עד 123 – רישיון לנהיגת רכבת ארצית

(1) תעביר רשות הרישוי למנהל הודעות שקיבלה לפי סעיף 123(א) ו-3);
(2) אם מונה מנהל נפרד לעניין מסילת ברזל מקומית לפי סעיף 2א – יעביר המנהל שמונה לעניין מסילת ברזל מקומית כאמור, למנהל הודעה על החלטתו להגביל, להתלות, לפסול או לסרב לחדש רישיון לנהיגת רכבת מקומית לפי סעיף 4טז.

(ב) הוראות סעיף 4כז יחולו לעניין רישיון לנהיגת רכבת ארצית, בשינויים המחויבים.

התקשרות מפעיל עם בעל תפקיד 23ח. (א) מפעיל יתקשר עם מי שמתקיימים בו התנאים שלהלן, כדי שימש בתפקיד מסילתי במסילת הברזל שהוא מפעיל:

(1) הוא המציא למפעיל אישור רפואי מאת המכון הרפואי לבטיחות בדרכים במשרד הבריאות, שלפיו הוא כשיר מבחינה גופנית, בריאותית ונפשית לשמש בתפקיד שהוא מועמד אליו; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הליכים לבדיקת כשירות כאמור;
(2) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת המנהל לשמש בתפקיד שהוא מועמד אליו;

ד ב ר י ה ס ב ר

אחד מסוגי הרישיונות האחרים, היות שמדובר בהפעלת אמצעי תחבורתי שיש לו השפעה על בטיחות התנועה בדרך מידע זה נחוץ לרשות הנוגעת בדבר לצורך הפעלת סמכותה בצורה תקינה. לפיכך מוצע כי כלל הרשויות המינהליות המופקדות על רישיונות אלה או בעלות סמכות החלטה בנוגע לתוקפם, יוכלו לקבל מידע בדבר עצם הוצאת הרישיון ותוקפו. בהתאמה, מוצע לקבוע כי רשות הרישוי לפי פקודת התעבורה תעביר למנהל הודעות שקיבלה ממזכיר בית משפט בנוגע לתוקפו של רישיון לנהיגת רכבת ארצית וכי יימסרו הודעות מהמנהל לעניין מסילת ברזל מקומית למנהל לעניין מסילת ברזל ארצית בנוגע להחלטתו של הראשון להגביל, להתלות, לפסול או לסרב לחדש רישיון. כמו כן מוצע להחיל את סעיף 4כז לפקודה, בשינויים המחויבים, כך שיועברו הודעות מאת המנהל למשטרת ישראל ולרשות הרישוי על מי שקיבל רישיון לנהיגת רכבת ארצית, על החלטת המנהל לפסול, להתלות, להגביל או שלא לחדש רישיון כאמור ועל תקופת תוקפה של ההחלטה כאמור.

לסעיף 23ח המוצע

פן נוסף לשמירה על בטיחות ההפעלה במסילה וההפעלה התקינה של המסילה, הוא הסדרת התקשרותו של מפעיל מסילת ברזל ארצית עם בעלי תפקידים העומדים בדרישות כשירות כפי שמוצע להגדירן בסעיף זה. מוצע לקבוע תנאי כשירות אלה: אישור רפואי מאת המכון הרפואי לבטיחות בדרכים; העדר הרשעה בעבירה

123(ב) המוצע, גם לגבי רישיון לנהיגת רכבת ארצית. לפי סעיף 4כז לפקודה, כפי שהוחל כאמור, המנהל רשאי להגביל, להתלות, לפסול או לסרב לתת רישיון לנהיגת רכבת ארצית לפי התנאים הנקובים באותו סעיף. לפי סעיף 4כז לפקודה, כפי שהוחל כאמור, מי שהוגבל רישיונו, ימסור למנהל את הרישיון והמנהל ירשום את ההגבלה ברישיון וישיבו לבעליו, ומי שהותלה או נפסל רישיונו, ימסור את הרישיון למנהל, והרישיון יוחזר לאחר תום התקופה שנקבעה ובהתאם לתנאים שקבע המנהל. כמו כן קובע הסעיף האמור כי מי שאין בידיו רישיון, עליו למסור למנהל לפי העניין תצהיר שהרישיון אבד או נגנב או אישור מגורם אחר כי הרישיון נמסר לו לפי דין. לפי סעיף 4כז לפקודה, כפי שהוחל כאמור, ייקבעו תקופות הגבלה, התליה או פסילה של רישיון. לפי סעיף 4כז לפקודה, כפי שהוחל כאמור, משפסל בית משפט לתעבורה אדם מלהחזיק ברישיון נהיגה לפי פקודת התעבורה, רשאי הוא לפסול אותו גם מלהחזיק ברישיון לנהיגת רכבת ארצית באותה תקופת פסילה, כולה או חלקה, כדי שתישמר בידי בית המשפט הדין בעבירה האפשרות לשמור על בטיחות עוברי הדרך נוכח העבירה שהתבררה בפניו ונוכח מה שעלול לנבוע מהמשך נהיגת הרכבת בידי מבצע העבירה.

לסעיף 23ח המוצע

החלטה בנוגע לאחד מסוגי הרישיונות – רישיון לנהיגת רכב, רישיון לנהיגה ברכבת מקומית ורישיון לנהיגה ברכבת ארצית – יש לה השלכה אפשרית על כל

(3) הוא בעל ההשכלה הנדרשת למילוי התפקיד שהוא מועמד אליו בהתאם למפורט בתוספת הראשונה;
(4) הוא עומד בתנאים שקבע השר בעניינים שלהלן, לפי סוג התפקיד שהוא מועמד אליו:

(א) הכשרה, מיומנות, ידע וניסיון מקצועי, ורשאי השר להכיר בהכשרה ובניסיון מקצועי שנרכשו מחוץ לישראל;

(ב) עמידה בבחינות הנדרשות לתפקיד;

(5) הוא לא הפר הוראה שחלה עליו בעבודתו אצל מפעיל מסילת ברזל ארצית או אצל בעל היתר להפעלת מסילת ברזל מקומית, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת המנהל לשמש בתפקיד שהוא מועמד אליו.

(ב) מפעיל לא יתקשר עם בעל תפקיד הדרכה לביצוע ההכשרה בהתאם לתכנית ההפעלה אלא אם כן מתקיימים בו התנאים שבסעיף קטן (א)(2) עד (5), ולעניין תפקיד הדרכה הכולל הכשרה מעשית – גם התנאי שבסעיף קטן (א)(1) או בסעיף 23ד(א)(1), לפי העניין.

בעל תפקיד מסילתי ובעל רישיון לנהיגת רכבת ארצית ישתלמו מזמן לזמן לשם שמירה על כשירותם הנמשכת, לרבות עמידה בבחינות, בהתאם להוראות שיקבע השר לעניין זה.

הוראות לעניין כשירות נמשכת של בעל תפקיד מסילתי ושל בעל רישיון לנהיגת רכבת ארצית 23.

(א) לא יפעיל אדם בית ספר להכשרת בעלי תפקיד או בעלי רישיון לנהיגת רכבת ארצית (להלן – בית ספר להכשרה), אלא אם כן ניתן לו רישיון לכך ובהתאם לתנאי הרישיון.

רישיון להפעלת בית ספר להכשרה 23.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 23 המוצע

מוצע לקבוע כי בעל תפקיד מסילתי ובעל רישיון לנהיגת רכבת ארצית ישתלמו מזמן לזמן לשמירת כשירותם הנמשכת, ובכלל זה גם יעמדו בבחינות, בהתאם להוראות שיקבע השר לעניין זה.

לסעיף 23 המוצע

מוצע לקבוע אסדרה באמצעות רישיון גם להפעלה של בית ספר להכשרת בעל תפקיד ובעל רישיון לנהיגת רכבת ארצית. מוצע כי המנהל ייתן רישיון כאמור אם שוכנע כי התקיימו במבקש תנאים אלה: העדר הרשעה בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לקבל רישיון כאמור, וכן העדר הפרות אצל מפעיל או בעל היתר, הכולל לפי העניין; מבקש הרישיון התקשר עם בעלי תפקיד הדרכה העומדים בתנאים של העדר הרשעה והעדר הפרה כאמור, וכן בתנאי השכלה, הכשרה, מיומנות ובחינות כאמור בתוספת השנייה המוצעת; המבקש עומד בתנאים נוספים שקבע השר בתקנות, בין השאר לעניין

שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת המנהל לשמש בתפקיד; השכלה נדרשת למילוי התפקיד בהתאם לתוספת הראשונה המוצעת; עמידה בתנאים שקבע השר לפי סוג התפקיד בתחומי ההכשרה, המיומנות, הידע והניסיון המקצועי ועמידה בבחינות לתפקיד; העדר הפרת הוראות אצל מפעיל מסילת ברזל ארצית או מקומית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה של ההפרה, אין הוא ראוי לדעת המנהל לשמש בתפקיד.

לצד שמירת סטנדרט כשירות לתפקיד מסילתי, נדרש לשמור על סטנדרט כשירות בכל הנוגע לבעל תפקיד הדרכה. רמת ההדרכה משפיעה באופן ישיר על טיב הביצוע של מקבל ההכשרה. לפיכך מוצע כי מפעיל מסילת ברזל ארצית יתקשר עם בעל תפקיד הדרכה לביצוע ההכשרה בהתאם לתכנית ההפעלה לפי התנאים הנקובים לעיל, ולעניין תפקיד הדרכה שהוא מעשי, מוצע לקבוע כי יתקיימו אצל בעל התפקיד התנאים לשמש בתפקיד שאליו הוא מכשיר, נוכח העובדה שהכשרה מעשית מצריכה ביצוע בפועל של התפקיד עצמו.

(ב) המבקש להפעיל בית ספר להכשרה, יגיש למנהל בקשה לקבלת רישיון להפעלת בית ספר להכשרה.

(ג) המנהל ייתן רישיון להפעלת בית ספר להכשרה, למבקש רישיון, אם שוכנע כי התקיימו בו התנאים שלהלן, ורשאי הוא לתת רישיון כאמור לסוגי הכשרה מסוימים או להכשרה של סוגים שונים של בעלי תפקיד או בעלי רישיון לנהיגת רכבת ארצית:

(1) לא מתקיים בו האמור בסעיף 23(א)(2) או (5) לעניין קבלת הרישיון;

(2) מבקש הרישיון התקשר עם בעלי תפקיד הדרכה כדי שידריכו בבית הספר שהוא מפעיל, ובלבד שהם עומדים בתנאים שבסעיף 23(א)(2) עד (5), ולעניין תפקידי הדרכה מעשית – גם בתנאי שבסעיף 23(א)(1) או 23(א)(1), לפי העניין;

(3) תנאים נוספים שקבע השר למתן רישיון להפעלת בית ספר להכשרה, בעניינים שלהלן, ורשאי השר לקבוע תנאים שונים לסוגי רישיון שונים:

(א) מספר בעלי תפקיד הדרכה הנדרשים למתן ההכשרה, סוגיהם והניסיון הנדרש מהם;

(ב) המבנים, האמצעים והמיתקנים הנדרשים לשם קיום ההכשרה;

(ג) תוכני הלימוד;

(ד) רמת ההכשרה בבית הספר ואופן הפיקוח על תוכני הלימוד;

(ה) סדרי ההפעלה של בית הספר ככל הנדרש לשם הבטחת מקצועיות ההכשרה בו.

(ד) המנהל יפרסם באתר האינטרנט של המשרד את פרטי בתי הספר להכשרה שניתן רישיון להפעלתם לפי סעיף זה, ובכלל זה המועד הצפוי לתחילת הפעלתם וסוגי ההכשרות הכלולים ברישיון להפעלתם.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעניין נוסף הנוגע לנגישות מידע לציבור ולמתן שירות לציבור, מוצע כי בעל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה יודיע למנהל, 90 ימים מראש לפחות, על מועד סיום פעילות בית הספר ועל הפסקה בפעילותו העולה על 3 חודשים. גם על כך מוצע שהמנהל יפרסם הודעה באתר האינטרנט של המשרד.

עוד מוצע להעניק לשר סמכות לקבוע הוראות לעניין חובתו של בעל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה להבטיח את שמירת כשירותם הנמשכת של בעלי תפקיד הדרכה מטעמו.

מספר בעלי תפקיד הדרכה, מבנים, אמצעים ומיתקנים נדרשים להכשרה, תוכני הלימוד, רמת ההכשרה בבית הספר והפיקוח על רמת הלימוד, וסדרי ההפעלה של בית הספר.

כמו כן מוצע לקבוע, לשמירה על הנגישות של הציבור אל המידע בנוגע לבית ספר להכשרה, כי המנהל יפרסם באתר האינטרנט של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – המשרד) את פרטי בתי הספר להכשרה שניתן רישיון להפעלתם, את המועד הצפוי לתחילת הפעלתם, ואת סוגי ההכשרות הכלולים ברישיון להפעלתם.

(ה) בעל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה יודיע למנהל, 90 ימים מראש לפחות, על מועד סיום פעילותו של בית הספר או על הפסקה בפעילותו העולה על שלושה חודשים, והמנהל יפרסם הודעה על כך באתר האינטרנט של המשרד.

(ו) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין חובתו של בעל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה להבטיח את שמירת כשירותם הנמשכת של בעלי תפקיד הדרכה מטעמו, בעניינים שנקבעו לפי סעיף קטן (ג)(3)(א).

23יא. הכשרה לקבל רישיון לנהיגת רכבת כאמור בסעיף 23ד(א), לשמש בעל תפקיד כאמור בסעיף 23ח, וכן הכשרה לצורך שמירה על כשירות נמשכת בהתאם לסעיף 23ט, יתבצעו באמצעות בית ספר להכשרה שניתן לו רישיון לפי סעיף 23יא(א), ולמעט הכשרה הניתנת על ידי מפעיל בהתאם לתוכנית הפעלה שאושרה לפי סעיף 23ב(א).

חובת הכשרה
באמצעות בית ספר
להכשרה

23יב. (א) המנהל רשאי, בהחלטה מנומקת בכתב ובכפוף להוראות סעיף קטן (ב), לבטל או להגביל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה, וכן להתלותו עד שימולאו תנאים שיקבע, בהתקיים אחד מאלה, ובלבד שנתן לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע טענותיו בעניין זה טרם ההחלטה:

הגבלת רישיון
להפעלת בית ספר
להכשרה, התלייתו
או ביטולו

(1) הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב;

(2) הרישיון ניתן על יסוד מידע שגוי ויש יסוד סביר להניח שאילו היה ידוע למנהל כי המידע שגוי, הרישיון לא היה ניתן;

(3) חדל להתקיים בבעל הרישיון תנאי מן התנאים למתן הרישיון לפי סעיף 23;

(4) בעל הרישיון הפר תנאי או מגבלה ברישיון או תנאי או מגבלה החלים עליו לפי הפקודה.

ד ב ר י ה ס ב ר

על ידו, בהתקיים אחד מאלה: הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב, הרישיון ניתן על יסוד מידע שגוי, חדל להתקיים בבעל הרישיון תנאי למתן הרישיון או שבעל הרישיון הפר תנאי או מגבלה ברישיון. מוצע כי בהתאם לכללי הצדק הטבעי, המנהל לא יעשה שימוש בסמכותו לבטל או להתלות רישיון להפעלת בית ספר להכשרה במקרה שחדל להתקיים בבעל הרישיון תנאי מהתנאים לניתנו או במקרה שבעל הרישיון הפר תנאי או מגבלה החלים עליו, אלא לאחר שדרש מבעל הרישיון לקיים את התנאי או המגבלה כאמור, ובעל הרישיון לא עשה כן. כאמור לעיל, ולצורך שמירת השקיפות ונגישות המידע לציבור, מוצע כי החלטת המנהל תומצא לבעל הרישיון, ותפורסם באתר האינטרנט של המשרד.

לסעיף 23יא המוצע

כחלק משמירת רמת מקצועיות תפקודית של בעלי התפקידים השונים, לרבות נהגי רכבת ארצית, עניין שמאפשר את קיומה של אסדרה ופיקוח תקין ואפקטיבי, מוצע לקבוע כי הכשרה בכל אחד מהעניינים הנזכרים בפרק מוצע זה תיעשה בבית ספר להכשרה לפי הרישיון שניתן להפעלתו, למעט הכשרה הניתנת על ידי מפעיל מסילת ברזל ארצית, שהיא בעיקרה הכשרה תקופתית מעשית לפי תכנית ההפעלה שאושרה בידי המנהל.

לסעיף 23יב המוצע

להשלמת סמכותו של המנהל בנוגע לרישיון להפעלת בית ספר להכשרה, מוצע לקבוע הוראה המעניקה סמכות למנהל להגביל, להתלות ואף לבטל רישיון כאמור שניתן

(ב) המנהל לא יבטל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה ולא יתלה אותו לפי הוראות סעיף קטן (א)(3) או (4) אלא לאחר שדרש מבעל הרישיון לקיים את התנאי שחדל להתקיים או שהופר בתוך תקופה שקבע, ובעל הרישיון לא עשה כן; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו אם לא ניתן לקיים את התנאי שחדל להתקיים או שהופר.

(ג) החלטת המנהל לפי סעיף זה תומצא לבעל הרישיון ותפורסם באתר האינטרנט של המשרד, בסמוך לרשימת בתי הספר שניתן להם רישיון כאמור בסעיף 23(ה).

23.יג. (א) מפעיל יגביל או יפסיק את פעילותו של בעל תפקיד מטעמו, בהתקיים אחד מאלה:

הגבלה או הפסקה של פעילות בעל תפקיד

(1) בעל התפקיד מסר מידע כוזב לעניין עמידתו בתנאים שנקבעו לתפקיד לפי סעיף 23;

(2) בעל התפקיד מסר מידע שגוי לעניין עמידתו בתנאים שנקבעו לתפקיד לפי סעיף 23 ויש יסוד סביר להניח כי אילו היה המידע הנכון ידוע למפעיל לא היה מתקשר עם בעל התפקיד;

(3) חדל להתקיים בבעל התפקיד תנאי מן התנאים לשמש בתפקיד כאמור בסעיף 23;

(4) המשך מילוי התפקיד על ידי בעל התפקיד עלול לגרום לסכנה בטיחותית, לרבות על רקע מעורבותו או השפעתו על קרות אירוע בטיחותי כהגדרתו בסעיף 46כט כפי שהוחל בסעיף 23.

(ב) לעניין הטלת מגבלה או הפסקת פעילות כאמור בסעיף קטן (א) יחולו הוראות אלה:

(1) תקופת ההגבלה לא תעלה על שלושה חודשים או עד שימולאו תנאים שיורה עליהם המפעיל;

(2) לבעל התפקיד תינתן הזדמנות לטעון את טענותיו לעניין ההגבלה או הפסקת הפעילות בטרם קבלת החלטה בעניינו;

(3) החלטה לפי סעיף זה תהיה מנומקת ובכתב.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לשקול גם מעורבות או השפעה של בעל התפקיד על קרות אירוע בטיחותי.

היות שהסמכות להגביל או להפסיק פעילותו של בעל תפקיד כרוכה בפגיעה בחופש העיסוק של אדם, לשם שמירה על מידתיות ההוראה, מוצע כי תקופת ההגבלה לא תעלה על 3 חודשים או עד שיתקיימו תנאים שעליהם יורה המפעיל, כי תינתן לבעל התפקיד הזדמנות לטעון טענותיו לעניין ההגבלה או הפסקת הפעילות בטרם קבלת ההחלטה בעניינו, וכי ההחלטה לפי סעיף זה תהא מנומקת ובכתב.

לסעיף 23 יוג המוצע

מוצע לקבוע הוראות ולפיהן מפעיל מסילת ברזל ארצית יגביל או יפסיק את פעילותו של בעל תפקיד (הכוונה לבעל תפקיד מסילתי ולבעל תפקיד הדרכתני הנותן שירות הדרכה מעשית במסגרת ארגונו) בהתקיים אחד מאלה: בעל התפקיד מסר מידע כוזב או מידע שגוי ששימש לאישורו כבעל תפקיד, חדל להתקיים בבעל התפקיד תנאי מהתנאים לשמש בתפקיד, המשך מילוי התפקיד על ידי בעל התפקיד עלול לגרום לסכנה בטיחותית. בהקשר זה

23. זיד. הוראות סימן י"א בפרק ד'ו יחולו לעניין פיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק זה, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה: סמכויות המנהל או מפקח כלפי בעל היתר הפעלה או מנהל תפעול לפי הסימן האמור, יהיו נתונות למנהל ולמפקח לפי פרק זה כלפי מפעיל מסילת ברזל ארצית, כלפי בעל רישיון לנהיגת רכבת ארצית וכלפי בעל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה.

23טו. (א) הוראות סימן ט' בפרק ד'ו לפקודה יחולו לעניין מסילת ברזל ארצית ולעניין מפעיל מסילת ברזל ארצית, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) בסעיף 46כט, בהגדרה "תאונה", בסופה יקראו "או לסביבה, וכן אירוע או שרשרת אירועים פתאומיים ובלתי רצויים שבשלהם נגרם נזק, לרבות התנגשות, שימוט ושריפה";

(2) בסעיף 46לג) במקום "ינואר" יקראו "מרס";

(3) בסעיף 46לא(א), בסופו יקראו "בכפוף להוראות סעיף 23טו(ב)".

(ב) השר רשאי להקים ועדת בדיקה לבדיקת אירוע בטיחותי עם נפגעים (בסעיף זה – ועדת בדיקה); ועדת הבדיקה תכלול, בין השאר, את המנהל או מפקח מטעמו שהוסמך לפי סעיף 23 זיד וכן בעלי ידע ומומחיות מתאימים לעריכת בדיקה כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

הקשורים בהפעלת מסילת ברזל ארצית שבהם נגרם נזק לסביבה וכן אירוע או שרשרת אירועים פתאומיים ובלתי רצויים שבשלהם נגרם נזק, לרבות התנגשות, שימוט ושריפה. תיקון זה נועד ליצירת עקביות בין ההוראות המקובלות עד כה לבחינת אירועים לפי נוהלי המנהל לבין הדין שיהיה נהוג במדינה בעניין זה לפי הדין המקובל באיחוד האירופי.

לעניין אירוע בטיחותי עם נפגעים, בגלל חומרתו וההיתכנות כי תידרש בדיקה המערבת בחובה אספקטים רחבים מדיסציפלינות שונות, מוצע להסמיך את השר להקים ועדת בדיקה לבדיקת אירועים מסוג זה. כמו כן מוצע לקבוע כי המנהל יהיה חבר בוועדה. כדי למנוע כפילות מוצע לקבוע כי מקום שהוקמה ועדת בדיקה בידי השר המנהל לא יפעיל את סמכויות הבדיקה שהוענקו לו, אלא כחלק מביצוע הבדיקה על ידי הוועדה. מוצע גם כי יהיו נתונות לוועדת הבדיקה הסמכויות הנתונות למנהל לעניין מסירת דוחות וגיבוש דוח בדיקה, קבלת ממצאי הבדיקה של מפעיל מסילת הברזל, עריכת תחקיר, הגבלת הגישה למסילה וחובת הוועדה להפעיל את סמכויותיה בנוגע לאירוע בטיחותי כאמור, בשים לב לצורך לצמצם ככל האפשר את הפגיעה במעבר תקין, בתנועה בדרך ובהפעלה סדירה של המסילה. בנוסף מוצע כי מקום שבו הוקמה ועדת בדיקה, והממונה על החקירה מטעם

ל ס ע י פ 23 ז י ד ה מ ו צ ע

לאסדרה יש שני חלקים: קביעת נורמות ואכיפתן. כדי לאפשר למנהל לקיים את הליך האכיפה, מוצע להעניק לו סמכויות פיקוח בדומה לאלה שניתנו לעניין מסילת הברזל המקומית. מוצע להחיל את סימן י"א בפרק ד'ו לפקודה בשינויים המחויבים. כך יהיה ניתן להסמיך מפקחים גם לעניין מסילת הברזל הארצית, אשר יפקחו אחר עמידה בהוראות לפי הפקודה של מפעיל מסילת ברזל ארצית, של בעל רישיון לנהיגת רכבת ארצית ושל בעל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה.

ל ס ע י פ 23 ט ו ה מ ו צ ע

כחלק מסמכות הפיקוח והאכיפה של המנהל, וכדי לאפשר הפקת לקחים מאירועים בטיחותיים במסילת ברזל ארצית לשם הגברת הבטיחות במסילה, מוצע להחיל את הוראות סימן ט' בפרק ד'ו לפקודה, שעניינו אירועים בטיחותיים במסילת ברזל מקומית, גם על אירועים בטיחותיים במסילת ברזל ארצית, וזאת בשינויים המחויבים ובשינויים המתאימים לעניין מסילת הברזל הארצית.

במסגרת תיקון זה מוצע להתאים את ההגדרה "תאונה" לזו הנוהגת באיחוד האירופי לגבי מסילת ברזל ארצית, כך שיכלול בהגדרת "תאונה" גם אירועים

(ג) הקים השר ועדת בדיקה –

(1) לא יפעיל המנהל את סמכויותיו לפי סעיף קטן (א);

(2) יהיו נתונות לוועדת הבדיקה הסמכויות הנתונות למנהל לפי סעיפים 46 עד 46לב, 46לג(א) ו-46לה, כפי שהוחלו בסעיף קטן (א), והן יופעלו באמצעות המנהל או מפקח מטעמו שהוסמך לפי סעיף 23ז;

(3) דיווחים לפי סעיף 46לא(3), כפי שהוחל בסעיף קטן (א), יימסרו לוועדת הבדיקה.

(ד) הקים השר ועדת בדיקה וסבר הממונה על החקירה לגבי אותו אירוע בטיחותי במשטרת ישראל כי מתעורר חשד לביצוע עבירה הקשורה לאירוע הבטיחותי, רשאי הוא להורות לוועדת הבדיקה, באמצעות המנהל, כי לא תעשה שימוש בסמכויות שהוקנו לה כאמור בסעיף קטן (ג), אלא בתיאום עם משטרת ישראל, ובלבד שהדבר נדרש כדי למנוע שיבוש הליכי חקירה פלילית או פגיעה בחקירה כאמור.

3. בסעיף 46ג(א) לפקודה – תיקון סעיף 46ג

(1) בפסקה (1), במקום "68, 65א" יבוא "69, 65א";

(2) בפסקה (3)(ב), אחרי "ההוראות" יבוא "לפי".

4. בסעיף 46לא(א), אחרי "המנהל רשאי" יבוא "בעצמו או באמצעות מפקחים שהוסמכו לפי סימן י"א בפרק ד'".

5. בסעיף 46לט, בסופו יבוא:

"(ד) הועברו נתונים מכרטיס זיכרון למערכת ממוחשבת בהתאם להוראות לפי סעיף 46לח, והיו הסמכויות הנתונות לשוטר ולקצין משטרה לעניין כרטיס זיכרון לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג), נתונות להם גם לעניין הנתונים שהועברו למערכת הממוחשבת כאמור, בשינויים המחוייבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

תקנות התעבורה אף הן הוחלו בעיקרן על רכבת מקומית. לשם יצירת אחידות בענישה גם לעניין רכבת מקומית, יש להבהיר כי קיימת סמכות דומה לעניין תקנות התעבורה שהוחלו לעניין רכבת מקומית מכוח הפקודה.

סעיף 4 סעיף 46לא לפקודה קובע כי המנהל רשאי לערוך תחקיר בנוגע לאירועים בטיחותיים שאירעו במסילת ברזל מקומית. נוכח העובדה כי תחקיר כאמור כרוך בהפעלת סמכויות פיקוח, וכדי למנוע אפשרות שלפיה רק המנהל רשאי לבצע את התחקיר בעצמו, מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שתיתן סמכות כאמור גם למפקחים מטעם המנהל שהוסמכו לפי סימן י"א בפרק ד' לפקודה, שעניינו סמכויות פיקוח.

סעיף 5 סעיף 46לט לפקודה קובע כי שוטר רשאי לדרוש מבעל היתר הפעלה למסור לו כרטיס זיכרון של טכוגרף. "טכוגרף" ו"כרטיס זיכרון" עונים להגדרת "חומר מחשב" בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995. מוצע לקבוע כי

המשטרה סבר כי מתעורר חשד לביצוע עבירה הקשורה לאירוע הבטיחותי, רשאי הוא להורות לוועדה באמצעות המנהל, שלא תעשה שימוש בסמכויות שהוקנו לה אלא בתיאום עם משטרת ישראל ובלבד שהדבר דרוש כדי למנוע שיבוש הליכי חקירה פלילית או פגיעה בה (זאת בדומה להוראת סעיף 46לד לפקודה).

סעיף 3 סעיף 46ג לפקודה קובע כי ככלל, הוראות פקודת התעבורה החלות לעניין רכב יחולו לעניין רכבת מקומית כאילו היתה רכב. סעיף 46ג(א)(1) לפקודה מחריג מתחולה כאמור חלק מסעיפי פקודת התעבורה וביניהם את סעיף 68 לפקודת התעבורה. סעיף 68 האמור קובע בהקשר דגן כי העובר על תקנה שהותקנה לפי פקודת התעבורה, דינו כאמור בסעיף 62 לפקודת התעבורה, קרי: מאסר שנתיים, קנס כאמור בסעיף 61א(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, או עונש קטן מזה שנקבע בתקנות. החרגת סעיף 68 האמור לעניין רכבת מקומית מעוררת קושי שכן

(ה) סעיף 23א לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969² (להלן – פקודת מעצר וחיפוש) לא יחול לעניין מסירה או הוצאה לפי סעיף זה של כרטיס זיכרון ושל נתונים מכרטיס זיכרון שהועברו למערכת ממוחשבת בהתאם להוראות לפי סעיף 46לח, ולעניין הפקת פלט מהם.

ביטול סעיפים 52 ו-53 לפקודה – בטלים. 6.

תיקון סעיף 57 7. בסעיף 57 לפקודה –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) אחרי פסקה (1) יבוא:

“(א1) נסיבות שבהן תחול חובת פיצוי בשל איחור בהגעת רכבת, והנסיבות שבהן יהיה מפעיל פטור מפיצוי כאמור; תקנות לפי פסקה זו יותקנו לאחר התייעצות עם שר האוצר;”

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) דין וחשבון לפי סעיף זה יינתן במועדים, בצורה וברוך שהורה השר”

היות שנקבעו בפקודה הוראות חדשות ועדכניות לעניין אירועים בטיחותיים הן למסילה המקומית וכעת מוצעות הוראות לעניין המסילה הארצית, אין צורך בסעיף זה, ומוצע לבטלו.

סעיף 53 לפקודה קובע כדלקמן:

“53. הצגת הפקודה

פקודה זו תוצג בכל רכבת דרך קבע במקום בולט”.

מוצע לבטל אף סעיף זה באשר אינו מתאים לזמננו, אין בו צורך והוא בבחינת אות מתה.

סעיף 7 כללי מוצע להסמיך את השר לאסדר בתקנות עניינים הדרושים להפעלתה הבטוחה והיעילה של מסילת הברזל הארצית, נוכח התרחבותה של הפעילות המסילתית, צרכים חדשים המתעוררים בה, הצורך לעגן הסכמים שנחתמו עם חברת רכבת ישראל ועם עובדיה ולהשלמת הסמכויות המוצעות לעיל, כמפורט להלן:

לפסקה (1)

לפסקת משנה (א)

מוצע להוסיף הוראה לעניין קביעת פיצוי בשל איחור רכבת ופטור ממנו. כיום עניין זה מוסדר באמצעות נוהל לפי תקנה 8 לתקנות מסילות הברזל (דמי נסיעה ברכבת). התש"ס-2000. מאחר שמדובר בהגנה על זכויות נוסעים מן הראוי כי היא תעוגן בתקנות. היות שמדובר בעניין כלכלי לגבי חברה המסובסדת על ידי המדינה, מוצע לקבוע כי תקנות כאמור יותקנו לאחר התייעצות עם שר האוצר.

ככל שנתונים שנצברו בכרטיס הטכוגרף הועברו למערכת ממוחשבת בהתאם להוראות סעיף 46לח לפקודה, יותאמו לעניין זה סמכויות השוטר וקצין המשטרה לסמכויות הנתונות להם לעניין כרטיס הזיכרון, שכן מדובר רק בהחלפת מקום האחסון של המידע שהיה בכרטיס והועבר למערכת ממוחשבת.

סעיף 23א לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן – פקודת מעצר וחיפוש) קובע כי חדירה לחומר מחשב והפקת פלט תוך כדי חדירה כאמור, יראו אותן כחיפוש, והן יבוצעו על ידי בעל תפקיד מיומן, וכי חיפוש כאמור יתבצע בכפוף לצו שופט.

מוצע כי סעיף 23א לפקודת מעצר וחיפוש לא יחול לעניין מסירה או הוצאה של כרטיס זיכרון ושל נתונים מכרטיס זיכרון שהועברו למערכת ממוחשבת לפי סעיף 46לח לפקודה ולעניין הפקת פלט מהם, שכן כרטיס הזיכרון אך ורק רושם נתונים הנוגעים לנסיעה ברכבת מקומית, אין הוא כולל מידע פרטי, וכל המידע השמור בו הוא בגדר חומר חקירה. לפיכך האמצעים הנזכרים בסעיף 23א לפקודת מעצר וחיפוש אינם נדרשים. בנוסף, היות שלא ניתן לעשות שימוש בכרטיס הזיכרון של הטכוגרף אלא על ידי הוצאת פלט מחשב, יש להשלים את סמכות הנטילה של כרטיס הזיכרון, שבשל אופיו כמתואר איננו מצריך צו, ולקבוע כי אף הפקת הפלט ממנו לא תחייב קבלת צו מבית המשפט.

סעיף 6 סעיף 52 לפקודה קובע כדלקמן:

“52. דין וחשבון על תאונות

(א) המנהל יתן לשר דין וחשבון על כל תאונה שאירעה במהלך התנועה הציבורית במסילה, בין שהיתה בה חבלת גוף ובין שלא היתה.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284; ס"ח התש"ע, עמ' 310.

(ב) בפסקה (5), בסופה יבוא "לרבות לעניין ההשפעה על הסביבה וצמצום ההשפעה כאמור או מניעתה, למעט לעניין קרינה בלתי מייננת; הוראות לעניין השפעה על הסביבה או צמצום ההשפעה או מניעתה כאמור, טעונות הסכמה של השר להגנת הסביבה";

(ג) אחרי פסקה (7) יבוא:

"(דא) הוראות לעניין אופן הגשתה של תכנית הפעלה לפי סעיף 23 וב) והעניינים אשר ייכללו בתכנית, ובכלל זה אופן ביצוע התכנית באמצעות בעלי תפקיד ונהגים, והדרכים לתיקון התכנית;

(דב) נסיבות שבהן יהיה המנהל רשאי להורות על הגשת תכנית מתוקנת ועל הגבלת פעילות מפעיל בעניינים מסוימים או לתקופת זמן מסוימת;

(ג) הוראות לעניין הגשת בקשה לקבלת רישיון לנהיגת רכבת ארצית ולחידוש, לרבות מועדי הגשתה, הפרטים שתכלול והמסמכים שיצורפו אליה;

(ד) הוראות לעניין פרטים שייכללו ברישיון לנהיגת רכבת ארצית ותקופת תוקפו של רישיון כאמור, ורשאי השר לקבוע תקופות תוקף שונות בהתאם לסוג הרישיון;

(דה) אגרה בעד בקשה לקבלה או לחידוש של רישיון לנהיגת רכבת ארצית, וכן אגרה בעד בדיקות, בחינות, הכשרות או השתלמויות לעניין בעלי רישיון כאמור ולעניין בעלי תפקיד מסילתי ובעלי תפקיד הדרכה, ובכלל זה תוספת פיגורים בשל אי-תשלום אגרה במועד;

(ו) הוראות לעניין ביצוע בדיקות רפואיות תקופתיות לבעלי תפקיד מסילתי ולנהגי רכבת ארצית;

(ז) הוראות לעניין הגשת בקשה לקבלת רישיון להפעלת בית ספר להכשרה, לרבות מועדי הגשתה, הפרטים שייכללו בה והמסמכים שיצורפו אליה;

ד ב ר י ה ס ב ר

בעלי תפקיד ונהגים וכן הדרכים לתיקון תכנית ההפעלה. כמו כן מוצע להעניק סמכות לשר להתקין תקנות בעניין נסיבות שבהן יהיה רשאי המנהל להורות על הגשת תכנית מתוקנת ועל הגבלת פעילות מפעיל בעניינים מסוימים או לתקופת זמן מסוימת.

לפסקאות (ג) עד (ז) המוצעות – מוצע להעניק לשר סמכות להתקין תקנות לעניין רישיונות לנהיגת רכבת ארצית – הגשת בקשה וכל הכרוך בכך, פרטים שייכללו ברישיון, תקופת תוקפו והתאמת התקופה לסוג הרישיון, אגרה בעד בקשה לקבלה או לחידוש רישיון לנהיגת רכבת ארצית, וכן אגרה בעד בדיקות, בחינות, הכשרות והשתלמויות גם בנוגע לבעל תפקיד.

לפסקה (ז) המוצעת – מוצע להעניק לשר סמכות לקבוע הוראות לעניין ביצוע בדיקות רפואיות תקופתיות לבעל תפקיד מסילתי ולנהגי רכבת ארצית.

לפסקאות (ז) ו-(זח) המוצעות – מוצע להעניק לשר סמכות לקבוע הוראות לעניין הגשת בקשה לרישיון להפעלת בית

לפסקת משנה (ב)

נוכח התרחבות הפעילות המסילתית הן בסמוך למקומות יישוב והן בתוכם, מוצע להעניק סמכות לשר לקבוע תקנות המסדירות את הפעילות המסילתית תוך הטלת הגבלות במטרה לצמצם את ההשפעה הסביבתית או למנוע אותה. היות שמדובר בעניין הכרוך גם בפעילותו של המשדר להגנת הסביבה, מוצע כי תקנות אלה יותקנו בהסכמת השר להגנת הסביבה. עוד מוצע נוכח תחום אחריותו של השר להגנת הסביבה, כי הסכמה זו לא תכלול סמכות התקנה לעניין קרינה בלתי מייננת.

לפסקת משנה (ג)

לפסקאות (דא) ו-(דב) המוצעות – לשם הגברת הבטיחות והשלמת הרגולציה על הבטיחות, ולשם שמירה על תהליכי עבודה שיטתיים ומונחים מאש בין הרגולטור הרכבתי לבין מפעיל מסילת ברזל ארצית, מוצע להסמיך את השר להתקין תקנות לעניין אופן הגשת תכנית הפעלה והעניינים שייכללו בה, ובכלל זה אופן ביצוע התכנית באמצעות

(זח) הוראות לעניין פרטים שייכללו ברישיון להפעלת בית ספר להכשרה;
(ט) הוראות לעניין בחינות לפי פרק ג'1, לרבות תוכני הבחינות וסוגיהן,
הגורם שמטעמו ייערכו הבחינות, הגורם שיפקח על ביצוען ואופן הפיקוח
על קיומן;

(זי) הוראות לעניין סמכות המנהל להורות למפעיל להגביל את פעילותו
של בעל תפקיד מטעמו או להפסיקה, לפי סעיף 23;

(זיא) הוראות לעניין חובתו של מפעיל ושל בעל רישיון להפעלת בית ספר
להכשרה לדווח למנהל על יישום או הפרה של ההוראות לפי פקודה זו
בידי בעלי תפקיד מטעמו, ודרכי הדיווח כאמור;

(זיב) לעניין סעיפים 23(א)4 ו-23(א)2 – לקבוע רשימת עבירות שיראו
אותן כעבירות שמפאת מהותן, חומרתן או נסיבותיהן אין אדם ראוי לשמש
נהג רכבת ארצית או בעל תפקיד מסילתי, וכן לקבוע אמות מידה שלפיהן
יחליט המנהל האם עבירה שנעברה היא עבירה שמפאת מהותה, חומרתה
או נסיבותיה אין אדם ראוי לשמש נהג רכבת ארצית או בעל תפקיד
מסילתי”;

(ד) בפסקה (17), במקום “לפי סעיף 46כז”, יבוא “לפי סעיפים 23(ב) ו-46כז”;

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי “(א)4” יבוא “(ד)”.

8. הוספת סעיף 57 א. אחרי סעיף 57 לפקודה יבוא:

“שינוי התוספת 57 א. השר רשאי, בצו, לאחר התייעצות עם שר הכלכלה ובאישור
הראשונה והתוספת השנייה ועדת הכלכלה של הכנסת, לשנות את התוספת הראשונה
ואת התוספת השנייה”.

9. הוספת תוספת ראשונה ותוספת שנייה
אחרי סעיף 60 לפקודה יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין אדם ראוי
לשמש נהג או בעל תפקיד מסילתי כאמור.

לפסקת משנה (ד)

מוצע לקבוע כי לשם הפעלת הסמכות המוצעת
העברה של מידע בין רשויות לעניין החלטות בדבר תוקפו
של רישיון נהיגה לאמצעי תחבורה שונים, תוענק סמכות
לשר להתקין תקנות בעניין, בדומה לזו שניתנה לעניין
רכבת מקומית.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את סעיף 57(ב) לפקודה ולקבוע כי בדומה
לשאר האגרות לפי הפקודה, אף אגרות לפי התיקון יותקנו
באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

סעיפים מוצע לקבוע שתי תוספות לפקודה. האחת
8 ו-9 לעניין ההשכלה הנדרשת לשמש בתפקיד
מסילתי והשנייה לעניין ההשכלה הנדרשת
לשמש בתפקיד הדרכה. בהתאם להסכם עם עובדי חברת
רכבת ישראל והיותו ההתפקידים המסילתיים המעוגנים
בהצעה זו מהווים תפקידים נחוצים לשמירת הבטיחות

ספר להכשרה, לעניין פרטים שייכללו בה, ולעניין פרטים
שייכללו ברישיון האמור.

לפסקה (זט) המוצעת – מוצע להעניק לשר סמכות לקבוע
הוראות לעניין בחינות בכל העניינים שבהם תיקבע בחינה
לפי פרק ג'1 המוצע, לרבות תוכניה, סוגיהן, הגורם שיערוך
אותן ויפקח עליהן ובדבר אופן הפיקוח.

לפסקה (זי) המוצעת – מוצע להעניק לשר סמכות להתקין
תקנות לעניין סמכות המנהל להורות למפעיל להגביל את
פעילותו של בעל תפקיד מטעמו או להפסיקה.

לפסקה (זיא) המוצעת – מוצע להעניק לשר סמכות להתקין
תקנות לעניין חובתו של מפעיל מסילת ברזל ארצית ושל
בעל רישיון להפעלת בית ספר להכשרה לדווח למנהל על
יישום או הפרה של ההוראות לפי פקודה זו בידי בעלי
תפקיד מטעמו ודרכי הדיווח כאמור.

לפסקה (זיב) המוצעת – מוצע להעניק לשר סמכות לקבוע
רשימת עבירות שיראו אותן כעבירות שמפאת מהותן,
חומרתן או נסיבותיהן אין אדם ראוי לשמש נהג רכבת
ארצית או בעל תפקיד מסילתי וכן לקבוע אמות מידה
שלפיהן יחליט המנהל אם עבירה שנעברה היא עבירה

”תוספת ראשונה

(סעיף 23ח)

| טור א' תפקיד מסילתי | טור ב' השכלה נדרשת |
|------------------------|--|
| 1. אתת | תעודת בגרות, תעודת טכנאי מוסמך, תעודת הנדסאי או תואר ראשון |
| 2. בקר מסילה | תעודת טכנאי מוסמך, תעודת הנדסאי או מהנדס הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים כהגדרתו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי”ח-1958 ³ (בתוספת זו – הפנקס), בענף הנדסה אזרחית |
| 3. בקר רכבת נוסעים | תעודת בגרות, תעודת טכנאי מוסמך, תעודת הנדסאי או תואר ראשון |
| 4. מנהל מתחם | מהנדס הרשום בפנקס באחד מהענפים המפורטים להלן: הנדסת מכונות, הנדסת חשמל, הנדסה אזרחית במדור תחבורה או הנדסת מקצועות מיוחדים במדור תובלה ברכבות או במדור בטיחות |
| 5. עתק | סיום 12 שנות לימוד |

תוספת שנייה

(סעיף 23יג(2))

| טור א' תפקיד הדרכה | טור ב' השכלה נדרשת |
|----------------------------------|---------------------------------|
| 1. מנהל מקצועי של בית ספר להכשרה | תואר ראשון בהוראה |
| 2. ממונה פדגוגי | תואר ראשון בהוראה או בתחום תואם |
| 3. בוחן | תעודת בגרות |
| 4. מדריך | תעודת בגרות |
| 5. חונך | תעודת בגרות ⁴ |

ד ב ר י ה ס ב ר

יצוין כי דרישות ההשכלה מעוגנות בעיקרן בנוהלי המנהל למסילת ברזל ארצית.

נוכח העובדה כי דרישות השכלה תלויות זמן והתקדמות טכנולוגית-ארגונית מעשית וכי גם לגבי תפקידים בעלי השפעה על הבטיחות נדרשת שמירה על הגמישות בתיקון ובעדכון שלהם, לפיכך מוצע לקבוע כי השר יהיה רשאי, בצו, לאחר התייעצות עם שר הכלכלה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לשנות את התוספת הראשונה והתוספת השנייה לפקודה. כך מצד אחד תישמר הגמישות ומצד שני תהיה גם ביקורת מטעם הכנסת.

במסילה, מוצע לכלול בפקודה את התפקידים האלה: אתת, בקר מסילה, בקר רכבת נוסעים, מנהל מתחם ועתק. כמו כן מוצע לקבוע את ההשכלה הנדרשת לשמש בתפקידים אלה כתוספת לפקודה, לאור הוראות חוק-יסוד: חופש העיסוק, היות שמדובר בהטלת מגבלה על חופש העיסוק ומן הראוי כי זו תוטל בחקיקה ראשית.

בהתאמה, מוצע לעגן גם את תפקידי ההדרכה בפקודה כחלק מהיותם שומרי הסף של איכות ומקצועיות בעלי התפקידים המסילתיים.

³ ס”ח התשכ”א, עמ’ 58; התשע”ג, עמ’ 102.

10. תיקון חוק למניעת מפגעים
 בחוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961⁴, בסעיף 11ב(א), אחרי "בלתי סבירים" יבוא "בניגוד להוראות לפי חוק זה או בניגוד להוראות לפי סעיף 57(א)5) לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972".
11. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים
 בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000⁵, בתוספת הראשונה, בפרט 14(ה), במקום "מסילת ברזל מקומית, לפי פרק ד' לפקודת" יבוא "מסילת ברזל לפי פקודת".
12. תחילה
 (א) תחילתו של סעיף 23 לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, שנתיים מיום פרסומו של חוק זה (להלן – יום הפרסום).
 (ב) תחילתם של סעיפים 23 עד 23 לפקודה, כנוסחם בסעיף 2 לחוק זה, 15 חודשים מיום הפרסום.
 (ג) תחילתם של סעיפים 23 עד 23 לפקודה, כנוסחם בסעיף 2 לחוק זה, שנה מיום הפרסום.
 (ד) תחילתו של סעיף 23 לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, 30 ימים מיום הפרסום.
 (ה) השר רשאי, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לדחות את מועדי התחילה שנקבעו בסעיפים קטנים (א) עד (ג), כולם או חלקם, לתקופה שלא תעלה על חצי שנה, אם לא הותקנו עד חצי שנה לפני מועדי התחילה האמורים התקנות הנדרשות לצורך יישום סעיפי הפקודה המנויים בסעיפים הקטנים האמורים, ובכלל זה תקנות לפי סעיף 57(א)7(א) עד (7יא) כנוסחם בסעיף 7 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בית משפט לעניינים מינהליים, כפי שנקבע עד היום בעניין החלטות המנהל הנוגעות למסילת הברזל המקומית.

סעיף 12 מוצע לקבוע מועדי תחילה נדחים לסעיפי החוק בעניין תכנית הפעלה, רישוי נהיגים, הכרה בבעלי תפקידים מסילתיים ורישוי בתי ספר להכשרה, כדי לאפשר היערכות ליישום והתקנת התקנות הנדרשות. כמו כן מוצע לאפשר לשר לשנות את מועדי התחילה האמורים, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, במקרה שלא יותקנו התקנות הנדרשות עד שישה חודשים לפני כל מועד תחילה מיועד.

סעיף 10 כחלק מסמכותו של השר להגנת הסביבה לעניין השפעה על הסביבה, והרחבת אפשרויות האכיפה, מוצע לתקן את חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961, ולאפשר לשר להגנת הסביבה להורות למי שהפר את הוראות הפקודה להפסיק רעש או ריח חזקים או בלתי סבירים, ובלבד שטרם הוגש נגדם כתב אישום, וכן להשיב את המצב לקדמותו.

סעיף 11 מוצע לתקן את התוספת לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, כך שהביקורת השיפוטית על החלטות המנהל לפי הפקודה תהיה בסמכות

⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ד, עמ' 454.

